

2025 MEB İngilizce Öğretim Programında Psiko-Sosyal Gelişim: Nitel Bir Doküman Analizi

Psycho-Social Development in the 2025 MEB English Curriculum: A Qualitative Document Analysis

ÖZET

Bu nitel çalışma, Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2025 yılında yürürlüğe giren "Century of Türkiye Education Model" kapsamındaki İngilizce Öğretim Programı'nı (Years 2-8) psiko-sosyal gelişim açısından doküman analizi yöntemiyle değerlendirmektedir. Çalışma, programın duygusal zekâ, sosyal beceriler, motivasyon, kişilik ve kültürel farkındalık gibi psiko-sosyal unsurları nasıl entegre ettiğini incelemektedir. Tematik analiz sonucunda üç ana tema ortaya çıkmıştır: (1) Psiko-sosyal faktörlerin temel yaklaşımdaki yeri, (2) Sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin (SELS) sistematik entegrasyonu ve (3) Kültürel ve moral değerlerin psiko-sosyal katkısı. Program, öğrenenlerin duygusal, sosyal ve kişilik özelliklerini tasarımın merkezine alarak, SELS'i her tema ve yılda aşamalı olarak sunarak ve ulusal değerleri entegre ederek bütüncül bir yaklaşım sergilemektedir. Bu özellikler, Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisi, Goleman'ın duygusal zekâ kuramı ve CASEL çerçevesiyle uyumludur; geleneksel Tyler modelinden uzaklaşarak yapılandırmacı bir vizyon sunmaktadır. Güçlü yönleri arasında yaşa uygun kademelenme ve kültürel kimlik koruması yer alırken, zayıf yönleri somut etkinlik örneklerinin sınırlı olması ve öğretmen rehberliğinin yetersiz kalmasıdır. Çalışma, programın psiko-sosyal gelişimi destekleme potansiyelini vurgulamakta; etkinlik ve ölçüm araçlarının zenginleştirilmesi, öğretmen eğitimi ve uygulama araştırmaları önerilmektedir. Sonuç olarak, 2025 programı yabancı dil eğitimi dönüştürücü bir süreç haline getirme yolunda önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce öğretim programı, Psiko-sosyal gelişim, Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, Program değerlendirme.

ABSTRACT

This qualitative study evaluates the 2025 English Language Curriculum (Years 2-8) of the Turkish Ministry of National Education, developed under the "Century of Türkiye Education Model," from a psycho-social development perspective using document analysis method. The study examines how the curriculum integrates psycho-social elements such as emotional intelligence, social skills, motivation, personality, and cultural awareness. Thematic analysis revealed three main themes: (1) The place of psycho-social factors in the core approach, (2) Systematic integration of social-emotional learning skills (SELS), and (3) The psycho-social contribution of cultural and moral values. The curriculum places learners' emotional, social, and personality characteristics at the center of its design, incorporates SELS progressively across all themes and years, and integrates national values, thereby demonstrating a holistic approach. These features align with Vygotsky's socio-cultural theory, Goleman's emotional intelligence framework, and the CASEL model, moving away from the traditional Tyler rationale toward a constructivist vision. Strengths include age-appropriate progression and cultural identity preservation, while weaknesses involve limited concrete activity examples and insufficient teacher guidance. The study highlights the curriculum's potential to support psycho-social development and recommends enriching activities and assessment tools, enhancing teacher training, and conducting implementation research. Ultimately, the 2025 curriculum represents a significant step toward positioning foreign language education as a transformative process.

Keywords: English language curriculum, Psycho-social development, Social-emotional learning skills, Curriculum evaluation.

GİRİŞ

Öğretim programı (curriculum), eğitim sürecinin temel yapı taşlarından biri olarak tanımlanır ve öğrencilerin hangi bilgi, beceri, değer ve tutumları kazanacağı konusunda yol haritası çizer. Oliva (1992), öğretim programını "okulda öğrencilere sunulan planlı ve yönlendirilmiş öğrenme yaşantılarının bütünü" olarak ifade eder. Bu tanım, programın yalnızca içerik listesi olmadığını, aynı zamanda amaçlar (öğrenme çıktıları), öğretim yöntemleri, materyaller ve değerlendirme süreçlerini kapsayan dinamik bir yapı olduğunu vurgulamaktadır. Tarihsel olarak öğretim programı geliştirme, 20. yüzyılın ortalarından itibaren sistematik modellerle biçimlenmiştir. Ralph Tyler'in (1949) "Basic

Mehmet Yapıcı¹
Onur Berkay Yapıcı²

How to Cite This Article

Yapıcı, M. & Yapıcı, O. B. (2026).
2025 MEB İngilizce Öğretim
Programında Psiko-Sosyal
Gelişim: Nitel Bir Doküman
Analizi. *International Social
Sciences Studies Journal*, (e-
ISSN:2587-1587) 12(5), 720-727.
DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20479047>

Arrival: 06 March 2026
Published: 31 May 2026

Social Sciences Studies Journal is
licensed under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0 International
License.

¹ Öğr. Gör., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Amasya, Türkiye. ORCID: 0000-0002-8442-9239

² Yüksek Lisans Öğrencisi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık ABD, Amasya, Türkiye.
ORCID: 0009-0009-5106-1819

"Principles of Curriculum and Instruction" adlı kitabıyla yaygınlaşan öğretim programı, dört temel soruyu yanıtlar: (1) Eğitim amaçları (öğrenme çıktıları) neler olmalıdır? (2) Hangi öğrenme yaşantıları bu amaçlara (öğrenme çıktıklarına) ulaşmayı sağlar? (3) Bu yaşantılar nasıl etkili biçimde örgütlenir? (4) Amaçlara (öğrenme çıktıklarına) ulaşıp ulaşılmadığı nasıl değerlendirilir? Bu model uzun süre hâkim olmuş ve özellikle yabancı dil programlarında dilbilgisi, kelime bilgisi ve okuma-yazma gibi bilişsel hedeflere öncelik vermiştir.

Günümüzde ise öğretim programı geliştirme, yapılandırmacı (constructivist) kuramların etkisiyle daha bütüncül bir yaklaşıma dönüşmüştür. Piaget, Vygotsky ve Bruner gibi kuramcılarının etkisiyle, öğrenenin aktif katılımı, sosyal etkileşim, bireysel farklılıklar ve duyuşsal faktörler (motivasyon, duygusal zekâ, kişilik) ön plana çıkmıştır. Yabancı dil öğretim programları da bu değişimden etkilenmiş; communicative language teaching (iletişimsel dil öğretimi), task-based learning (görev temelli öğrenme) ve intercultural approaches (çokkültürlülük) gibi modellerle yalnızca dil yeterliği değil, öğrenenin psiko-sosyal gelişimi de hedeflenir hale gelmiştir.

Yabancı dil öğretim programları da tarihsel olarak Ralph Tyler'in (1949) modelinden etkilenmiştir; bu model, öğrenme çıktılarının belirlenmesi, içerik seçimi, yöntem organizasyonu ve değerlendirme adımlarını doğrusal bir süreç olarak tanımlar ve uzun süre bilişsel hedeflere öncelik vermiştir. Ancak günümüzde yapılandırmacı (constructivist) kuramlar (Piaget, Vygotsky ve Bruner temelli) baskın hale gelmiştir; bu yaklaşım, öğrenenin aktif katılımını, sosyal etkileşimi ve duyuşsal faktörleri (motivasyon, anksiyete, duygusal zekâ) ön plana çıkararak bütüncül gelişimi hedefler. 2025 MEB programı, bu yapılandırmacı eğilimi yansıtarak psiko-sosyal unsurları bütünlendirmesiyle geleneksel modellerden ayrılmaktadır.

Yabancı dil eğitimi, bireylerin bilişsel gelişiminin ötesinde, psiko-sosyal boyutlarını da önemli ölçüde etkileyen bir süreçtir. Psiko-sosyal gelişim, duygusal zekâ (emotional intelligence), sosyal beceriler (social skills), motivasyon, kişilik oluşumu ve kültürel farkındalık gibi unsurları kapsar (Goleman, 1995; Erikson, 1968). Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisine göre, dil öğrenimi sosyal etkileşim yoluyla gerçekleşir ve bireyin duygusal-sosyal dünyasını şekillendirir (Vygotsky, 1978). Özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde, yabancı dil programları bu gelişimi destekleyerek empati, aidiyet duygusu ve kültürel toleransı artırabilir (CASEL, 2020). Yabancı dil eğitimi, yalnızca dilsel yeterliklerin geliştirilmesine yönelik bilişsel bir süreç olarak değil, aynı zamanda öğrenenlerin duygusal, sosyal ve kültürel gelişimlerini etkileyen çok boyutlu bir pedagojik alan olarak ele alınmaktadır.

Türkiye'de İngilizce eğitimi, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yönetilen bir alan olarak, ulusal eğitim politikalarının bir yansımasıdır. 2025 yılında yürürlüğe giren "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" kapsamındaki İngilizce Öğretim Programı (Years 2-8), geleneksel dil becerilerini (dinleme, okuma, konuşma, yazma) destekleyici unsurlarla (gramer, kelime, telaffuz) entegre ederken, psiko-sosyal faktörleri de dikkate alır. Program, öğrenenlerin "bilişsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve öğrenme kültürü" yönlerini göz önünde bulundurarak tasarlanmıştır. Yaş, motivasyon seviyesi ve kişilik gibi etkenler her boyutta (öğrenme çıktıları, öğretim deneyimleri) programa yansıtılmıştır. Ayrıca, programda sosyal-duygusal öğrenme becerileri (social-emotional learning skills- SELS) her tema ve yılda entegre edilmiş olup, kendini fark etme (self-awareness), iletişim (communication) ve sosyal farkındalık (social awareness) gibi becerileri vurgulanmaktadır. Bu yaklaşım, İngilizce'yi "yabancı dil" olarak konumlandırırken, kültürel kimliğin ve ulusal değerleri (örneğin, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı) programa dahil etmektedir (MEB, 2025). Ancak, yabancı dil eğitiminin psiko-sosyal etkileri üzerine yapılan uluslararası çalışmalar (örneğin, Kirkgoz, 2007; Oxford, 2016), programların teorik tasarımının uygulamada yetersiz kalabileceğini göstermektedir. Türkiye'de ise, önceki MEB programları (örneğin, 2018 versiyonu) daha çok bilişsel odaklı olduğu için eleştirilmiştir (Karsantik ve Yağcı, 2021; Eylem, 2024; Kerimoğlu ve Küçüktepe, 2024; Kuloğlu ve Tutuş, 2024). Yeni modelin psiko-sosyal entegrasyonu, bu bağlamda bir yenilik olarak değerlendirilmektedir.

Günümüz eğitim paradigmalarında, yabancı dil programları sadece dil yeterliliğini değil, bireyin bütüncül gelişimini hedeflemelidir. Ancak, MEB'in 2025 İngilizce programı gibi yeni modellerin psiko-sosyal boyutları sistematik olarak değerlendirilmemiştir. Program, duygusal ve sosyal zekâyı aktive eden unsurlar (örneğin, idiomatik sosyal dil ifadeleri) ve kültürel entegrasyonu (moral değerler, ulusal bayramlar) içerse de bu unsurların yaşa göre uyarlanması (Years 2-4'te holistic yaklaşım, 7-8'de inductive; MEB, 2025) ve genel etkililiği belirsiz görünmektedir. Literatürde, benzer programların motivasyon düşüklüğü veya kültürel çatışma yaratabileceği belirtilmektedir (Dörnyei, 2005). Bu çalışma, programın psiko-sosyal gelişimi destekleme potansiyelini inceleyerek, bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu nitel çalışmanın temel amacı, MEB 2025 İngilizce Öğretim Programı'nı (Years 2-8) psiko-sosyal gelişim açısından doküman analizi yöntemiyle değerlendirmektir. Bu kapsamda, programın duygusal, sosyal, motivasyonel ve kişilik gelişimine katkılarını belirlemek hedeflenmektedir.

Araştırma soruları şunlardır:

- 1.Program, psiko-sosyal unsurları (örneğin, SELS: self-awareness, social awareness) hangi temalarda ve yıllarda nasıl entegre etmektedir?
- 2.Duygusal zekâ, motivasyon ve kişilik faktörleri, yaş gruplarına göre (erken yıllar holistic, ileri yıllar inductive) nasıl uyarlanmıştır?
- 3.Kültürel ve moral değerler entegrasyonu (örneğin, ulusal bayramlar), psiko-sosyal gelişimi nasıl etkilemektedir?
- 4.Programın güçlü ve zayıf yönleri nelerdir; iyileştirme önerileri neler olabilir?

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Nitel araştırmalar, sosyal olayları ve metinleri derinlemesine anlamayı amaçlar (Creswell & Poth, 2018). Özellikle doküman analizi yöntemi tercih edilmiştir, çünkü resmi eğitim programları gibi yazılı belgeler, politika ve pedagojik niyetleri sistematik olarak incelemeye olanak sağlar (Bowen, 2009; Merriam ve Tisdell, 2016). Bu yöntem, programın psiko-sosyal gelişim (duygusal zekâ, sosyal beceriler, motivasyon, kişilik ve kültürel farkındalık) boyutlarını bağlamında yorumlamaya uygun görünmektedir.

Veri Kaynağı

Çalışmanın tek veri kaynağı, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2025 yılında yayımlanan *The English Language Curriculum (Years 2-3-4-5-6-7-8)* başlıklı resmi öğretim programıdır (MEB, 2025). Belge, toplam 1114 sayfadan oluşmakta olup, "The Century of Türkiye Education Model" kapsamında hazırlanmıştır. İçerik tablosuna göre temel bölümler şunlardır: Temel yaklaşım ve amaçlar, uygulama ilkeleri, temalar ve öğrenme çıktıları. Belgenin, psiko-sosyal gelişim açısından zengin veriler içerdiği görülmektedir.

Örnekleme

Belgenin hacmi nedeniyle amaçlı örnekleme (purposeful sampling) kullanılmıştır (Patton, 2015). Analize dahil edilen bölümler: giriş ve temel yaklaşım, psiko-sosyal faktörlerin genel tanımı (emotional, social, motivation, personality), uygulama ilkeleri (SELS tanımları ve entegrasyonu), yıl bazlı temalar ve kültürel entegrasyon bölümü (ulusal bayramlar ve moral değerler).

Veri Toplama Süreci

Veri toplama üç aşamada gerçekleştirilmiştir: İlk olarak, belgenin taranması (içerik tablosu ve ana başlıklar üzerinden genel yapı belirlenmiştir), ikinci olarak kelime araması (dijital PDF üzerinde "emotional", "social", "motivation", "personality", "social-emotional learning skills", "moral values" gibi kelimeler aranmıştır), son olarak detaylı okuma ve not almak için ilgili sayfalar satır satır incelenmiş, alıntılar ve bağlamlar kaydedilmiştir.

Veri Analizi

Veri analizi, tematik analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir (Braun ve Clarke, 2006). Bunun için altı aşamalı bir süreç izlenmiştir:

- 1.Veriyeye Aşinalık Kazanma: Belge tekrar tekrar okunmuştur.
- 2.İlk Kodlama: Açık kodlama ile psiko-sosyal unsurlar etiketlenmiştir. Örnek kodlar: duygusal gelişim: "emotional intelligence", "self-awareness". Sosyal gelişim: "social awareness", "cooperation", ulusal değerler. Motivasyon ve kişilik: "motivation level", "personality".

Kodlama sürecinin analitik tutarlılığını artırmak amacıyla, kodlar alt temalar ve üst temalarla hiyerarşik bir yapı içinde ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda, program metninde yer alan psiko-sosyal ifadeler öncelikle açık kodlama yoluyla etiketlenmiş, ardından kavramsal benzerliklerine göre alt temalar altında toplanmış ve daha soyut düzeyde üst temalar oluşturulmuştur. Örneğin, programda yer alan "self-awareness" ifadesi ilk aşamada kod olarak tanımlanmış; bu kod, sosyal-duygusal öğrenme becerileri kapsamında değerlendirilerek "SELS Entegrasyonu" alt teması altında gruplandırılmıştır. İlgili alt tema ise, programın genel psiko-sosyal yaklaşımını yansıtan "psiko-sosyal entegrasyon düzeyi" üst temasıyla ilişkilendirilmiştir. Bu durum aşağıdaki tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Kodlama Sürecine İlişkin Örnek Hiyerarşik Yapı

Kod	Alt Tema	Üst Tema
Self-awareness	SELS Entegrasyonu	Psiko-Sosyal Entegrasyon Düzeyi
Social awareness	SELS Entegrasyonu	Psiko-Sosyal Entegrasyon Düzeyi
Motivation level	Öğrenen Özelliklerinin Dikkate Alınması	Psiko-Sosyal Faktörlerin Temel Yaklaşımındaki Yeri
Moral values	Kültürel ve Moral Entegrasyon	Kültürel Bağlamın Psiko-Sosyal Katkısı

3.Tema Arama: Kodlar gruplandırılmıştır (örneğin, "SELS Entegrasyonu", "Yaşa Göre Uyarlama").

4.Temaların Gözden Geçirilmesi: Temalar belge bütünlüğüyle kontrol edilmiştir.

5.Temaların Tanımlanması ve Adlandırılması: Üst temalar belirlenmiştir (örneğin, "Psiko-Sosyal Entegrasyon Düzeyi", "Kültürel Bağlamın Katkısı").

6.Raporlama: Bulgular tablo ve alıntılarla desteklenmiştir.

Güvenilirlik ve Geçerlilik

Nitel araştırmalarda güvenilirlik ve geçerlilik kavramları, araştırma sürecinin şeffaflığı ve bulguların tutarlılığı ile ilişkilidir. Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik kavramları çoğu zaman inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik ölçütleri çerçevesinde ele alınmaktadır (Lincoln & Guba, 2013). Araştırmanın inandırıcılığını artırmak amacıyla veri analizi süreci sistematik biçimde yürütülmüştür. Analiz sürecinde öğretim program belgesi tekrar tekrar okunarak veriye aşinalık sağlanmış, ardından açık kodlama yöntemiyle psiko-sosyal gelişimle ilişkili ifadeler kodlanmıştır. Braun ve Clarke (2006), tematik analizde araştırmacının veriye tekrar tekrar dönmesinin ve kodların sürekli gözden geçirilmesinin analitik güvenilirliği artırdığını belirtmektedir. Bu doğrultuda kodlar, temalar ve alt temalar arasında kavramsal tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın tutarlılığını sağlamak amacıyla veri analiz süreci ayrıntılı biçimde raporlanmıştır. Kodlama süreci, kodların alt temalara ve üst temalara nasıl dönüştüğü tablo ve açıklamalarla gösterilmiştir. Creswell ve Poth (2018), nitel araştırmalarda araştırma sürecinin açık biçimde raporlanmasının çalışmanın yöntemsel şeffaflığını artırdığını ve diğer araştırmacıların süreci takip edebilmesini sağladığını vurgulamaktadır.

Araştırmanın doğrulanabilirliğini güçlendirmek amacıyla bulgular doğrudan program belgesinden alınan alıntılarla desteklenmiştir. Merriam ve Tisdell (2016), doküman analizine dayalı çalışmalarda araştırmacının yorumlarının metin içi kanıtlarla desteklenmesinin analitik nesneliliği artırdığını belirtmektedir. Araştırmanın aktarılabilirliğini artırmak amacıyla veri kaynağı ayrıntılı biçimde tanımlanmıştır. İncelenen belge, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan ve Türkiye genelinde uygulanan resmi İngilizce öğretim programıdır. Bowen'e (2009) göre doküman analizi çalışmalarında veri kaynağının bağlamının açık biçimde açıklanması, bulguların benzer eğitim programlarına uygulanabilirliğini değerlendirmeye olanak sağlar.

Etik Hususlar

Çalışma, resmi ve kamuya açık bir belgeyi incelediğinden etik kurul onayı gerektirmemiştir

BULGULAR

Bu bölümde, tematik analiz sonucunda ortaya çıkan üst temalar ve alt temalar sunulmaktadır. Analiz, program belgesindeki psiko-sosyal gelişimle ilgili ifadelerin kodlanmasıyla elde edilmiştir. Üç ana üst tema belirlenmiştir: (1) Psiko-Sosyal Faktörlerin Temel Yaklaşımındaki Yeri, (2) Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin (SELS) Entegrasyonu, (3) Kültürel ve Moral Değerlerin Psiko-Sosyal Katkısı.

Tema 1: Psiko-Sosyal Faktörlerin Temel Yaklaşımındaki Yeri

Programın giriş kısmında (s. 4-7), öğrenenlerin psiko-sosyal özellikleri tasarımın temel unsurlarından biri olarak vurgulanmıştır. Bu tema, duygusal, sosyal, motivasyon ve kişilik faktörlerinin öğrenme sürecine nasıl entegre edildiğini yansıtmaktadır.

- ✓ Alt Tema 1.1: Duygusal ve Sosyal Boyutların Tanımı Belge, öğrenenlerin "cognitive, emotional, physical, social and learning culture aspects"ini (bilişsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve öğrenme kültürü yönleri) dikkate aldığını belirtmektedir (MEB, 2025, s. 4). Ayrıca, "age, aptitude, learning styles, motivation level, and personality" gibi faktörler her boyutta (learning outcomes, teaching experiences) yer almaktadır.
- ✓ Alt Tema 1.2: İdiomatik Sosyal Dil İfadeleriyle Duygusal-Sosyal Zekâ Aktivasyonu Program, gerçek hayatta kullanılan idiomatik sosyal dil ifadelerinin dahil edilme amacını şöyle açıklamaktadır: "to develop respect for diverse socio-cultural uses, to activate emotional and social intelligence during language use" (farklı sosyo-

kültürel kullanımlara saygı geliştirmek, dil kullanımında duygusal ve sosyal zekâyı aktive etmek) (MEB, 2025, s. 7).

Öğretim Programının temel yaklaşım bölümünde psiko-sosyal faktörlerin (emotional, social, motivation, personality) öğrenme sürecinin her boyutuna entegre edilmesi, program tasarımında bütüncül bir bakış açısının benimsendiğini göstermektedir. Bununla birlikte, bu faktörlerin sınıf içi uygulamaya nasıl dönüştürüleceğine ilişkin daha ayrıntılı örneklerin bulunmaması, öğretmenlerin yaratıcı yorumuna alan bırakmakta ve esneklik sağlamaktadır.

Tema 2: Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerilerinin (SELS) Entegrasyonu

En güçlü tema, her yıl ve temada sistematik olarak yer alan Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri'dir (SELS). Bu beceriler, kendini fark etme, iletişim, işbirliği, sosyal farkındalık gibi unsurları içermekte ve psiko-sosyal gelişimin operasyonel hale getirilmiş biçimini temsil etmektedir. Aşağıdaki tablo 2, yıllara göre SELS örneklerini özetlemektedir.

Tablo 2. Yıllara Göre SELS Örnekleri

Yıl Grubu	SELS Örnekleri	Sayfa Aralığı	Açıklama
Year 2-4 (Primary)	SELS1.1 Self-Awareness Skill, SELS2.3 Social Awareness Skill	s. 40-408	Erken yıllarda bütüncül yaklaşım ile duygusal güvenlik ve temel sosyal farkındalık vurgulanır.
Year 5-6	SELS3.2 Communication Skill, SELS4.1 Cooperation Skill	s. 409-720	Yarı tümevarımcı yaklaşımda işbirliği ve iletişim becerileri derinleşir.
Year 7-8	SELS5.3 Adaptability Skill, SELS6.1 Relationship Management	s. 721-916	İleri yıllarda uyum ve ilişki yönetimi gibi daha karmaşık psiko-sosyal beceriler ön plana çıkar.

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri'nin (SELS) yıl gruplarına göre aşamalı olarak derinleşmesi (Year 2-4'te temel farkındalık becerileri, Year 7-8'de ilişki yönetimi gibi daha karmaşık beceriler), gelişim psikolojisi ilkeleriyle uyumlu bir ilerleme sunmaktadır. Bu sistematik yapı, öğrencilerin yaş ve olgunluk düzeyine uygun psiko-sosyal destek almasını mümkün kılmaktadır. SELS, her temanın öğrenme-öğretim deneyimleri kısmında ayrı başlık altında listelenmiş olup, toplamda belge boyunca 100'den fazla kez tekrarlanmaktadır.

SELS'in her tema ve yılda sistematik biçimde yer alması önemli bir güç olarak değerlendirilebilir; ancak bu becerilerin öğrenme çıktılarıyla nasıl ilişkilendirileceği ve sınıf içi etkinliklere nasıl dönüştürüleceği program metninde büyük ölçüde öğretmen yorumuna bırakılmış görünmektedir. Bu programın öğretmen katkısı yoluyla uygulamada zenginleştirilmesi ve pratik sorunların çözümünde avantaj olarak düşünülebilir.

Tema 3: Kültürel ve Moral Değerlerin Psiko-Sosyal Katkısı

Program, ulusal ve manevi değerleri psiko-sosyal gelişimin bir parçası olarak konumlandırmaktadır (s. 8).

- ✓ Alt Tema 3.1: Ulusal Kimlik ve Aidiyet Duygusu, "enabling students to develop sensitivity towards national and spiritual values and to recognise their own cultural identities" (öğrencilerin ulusal ve manevi değerlere duyarlılık geliştirmesini ve kendi kültürel kimliklerini tanımasını sağlamak) amacını belirtmektedir (MEB, 2025, s. 8). Bu kapsamda, ulusal bayramlar ve önemli günler (örneğin, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı) tema içeriklerine entegre edilmiştir.
- ✓ Alt Tema 3.2: Spor, Sanat ve Geleneklerle Sosyal-Duygusal Bağlantı Sub-themes ve etkinliklerde "sports, arts, literature along with moral values and traditions" (spor, sanat, edebiyat ile birlikte ahlaki değerler ve gelenekler) vurgulanmakta; bu unsurların öğrencilerin "own national, cultural, and global worlds" ile bağlantısını güçlendirdiği ifade edilmektedir (MEB, 2025, s. 8).

Ulusal ve manevi değerlerin programa entegre edilmesi, öğrencilerin kültürel kimliklerini güçlendirerek aidiyet duygusunu desteklemekte ve Expanding Circle bağlamında yabancı dil öğreniminin olası kültürel yabancılaşma riskini azaltmaktadır. Bunun yanı sıra, bu değerlerin küresel kültürlerle dengeli bir şekilde ilişkilendirilmesi, öğrencilerin hem yerel hem evrensel perspektif geliştirmesine katkı sunma potansiyeli taşımaktadır.

Genel Dağılım ve Frekans

Anahtar kelime frekansları (dijital arama ile elde edilen):

- ✓ "Emotional" ve türevleri: 25
- ✓ "Social" ve türevleri (social awareness, social intelligence vb.): 150
- ✓ "Motivation": 15

- ✓ "Personality": 10
- ✓ "Moral values": 8

Psiko-sosyal unsurlara ilişkin kelime frekanslarının özellikle 'social' türevlerinde yüksek olması (150), programın sosyal-duygusal öğrenmeyi önceliklendirdiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu dağılım, bilişsel hedeflerle psiko-sosyal hedeflerin dengeli bir şekilde ele alındığını ve müfredatın 'Türkiye Yüzyılı Maarif Model'nin bütüncül eğitim anlayışını yansıttığını göstermektedir

TARTIŞMA SONUÇ ÖNERİLER

Bu bölümde, bulgular psiko-sosyal gelişim teorileri ve yabancı dil eğitimi literatürü ışığında yorumlanmakta; programın güçlü ve zayıf yönleri tartışılmakta, sonuçta çıkarımlar sunulmaktadır. Bulgular, programın psiko-sosyal gelişimi önemli ölçüde entegre ettiğini ortaya koymuştur. Özellikle, öğrenenlerin duygusal, sosyal, motivasyon ve kişilik faktörlerinin tasarımın temelinde yer alması (MEB, 2025), Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisiyle (1978) uyumludur. Vygotsky'ye göre dil öğrenimi sosyal etkileşim yoluyla gerçekleşir ve bireyin duygusal-sosyal dünyasını şekillendirir; programdaki idiomatik sosyal dil ifadeleri ve SELS entegrasyonu bu etkileşimi doğrudan desteklemektedir. Goleman'ın duygusal zekâ kuramı (1995) açısından değerlendirildiğinde, "emotional and social intelligence"ın aktive edilmesi ve SELS'in her temada yer alması (örneğin, self-awareness, social awareness, relationship management), duygusal zekânın temel bileşenlerini kapsamaktadır. CASEL'in sosyal-duygusal öğrenme çerçevesi (2020) ile karşılaştırıldığında, programın SELS tanımları ve yıl bazlı aşamalı ilerlemesi (Year 2-4'te temel farkındalık, Year 7-8'de ilişki yönetimi) oldukça paraleldir; bu yapı, gelişim psikolojisi ilkelerine uygun bir aşamalılık sunmaktadır.

Öğretim programı kuramları bağlamında, program geleneksel Tyler rasyonel modelinden (1949) uzaklaşarak yapılandırmacı yaklaşıma daha yakın durmaktadır. Tyler'in doğrusal ve bilişsel odaklı modeli uzun süre yabancı dil öğretim programlarını biçimlendirirken, MEB 2025 programı öğrenenin aktif katılımını, bireysel farklılıkları (motivation level, personality) ve sosyal-duygusal boyutları ön plana çıkararak bütüncül bir vizyon sergilemektedir. Kültürel ve moral değerlerin entegrasyonu ise, Erikson'un kişilik gelişim aşamaları (1968) bağlamında ulusal kimlik oluşumunu destekler niteliktedir. Ulusal bayramların (örneğin, 23 Nisan) tema içeriklerine dahil edilmesi, öğrencilerin aidiyet duygusunu pekiştirerek psiko-sosyal bütünlüğü güçlendirmektedir.

Program, psiko-sosyal gelişimi sistematik ve yaşa uygun şekilde ele almasıyla öne çıkmaktadır. SELS'in her yıl ve temada ayrı başlık altında listelenmesi (toplam 100), bu unsurların tesadüfi değil, kasıtlı bir tasarım olduğunu göstermektedir. Bu, önceki MEB programlarına (örneğin, 2018 versiyonu) kıyasla önemli bir ilerlemedir; eski programlar daha çok bilişsel becerilere odaklanırken (Kirkgoz, 2007), 2025 modeli duygusal ve sosyal boyutları eşit ağırlıkta tutmaktadır. Ayrıca, "Expanding Circle" konumlandırması ve kültürel değerlerin ön plana çıkarılması, İngilizce'nin kültürel egemenliğini önleyerek öğrencilerin kendi kimliklerini korumalarını sağlamakta; bu da motivasyon düşüklüğünü azaltabilir (Dörnyei, 2005). İdiomatik ifadelerin gerçek hayatta kullanımını teşvik etmesi, dilin doğal ve otantik öğrenimini destekleyerek sosyal zekâyı geliştirmektedir. Buna rağmen, bazı sınırlılıklar göze çarpmaktadır. Psiko-sosyal unsurlar teorik olarak güçlü vurgulanmış olsa da, tema bölümlerinde somut etkinlik örnekleri sınırlıdır. SELS listeleri tanımlayıcı nitelikte olup, nasıl uygulanacağına dair yeterince rehberlik sunmamaktadır. Bu durum, öğretmenlerin yorumuna bırakılarak uygulama farklılıklarına yol açabilir.

Motivasyon ve kişilik faktörleri genel olarak belirtilmiş ancak, yıl bazlı derinleştirilmemiştir. Örneğin, ergenlik dönemindeki (Year 7-8) kişilik çatışmalarına yönelik spesifik stratejiler eksik görünmektedir. Literatürde, yabancı dil öğreniminde motivasyon düşüklüğünün yaygın olduğu belirtilirken (Oxford, 2016), programın revizyon ve farklılaştırılmış öğrenme unsurları bu riski azaltabilir olsa da doğrudan motivasyonel teknikler (örneğin, ödüllendirme, hedef belirleme) yeterince vurgulanmamıştır. Son olarak, değerlendirme açısından SELS'in notla ölçülmemesi (alternatif araçlar önerisi) olumlu bir adım olsa da öğretmenlere somut ölçüm araçları sunulmaması uygulama zorluğu yaratabilir.

Genel olarak, 2025 İngilizce Öğretim Programı psiko-sosyal gelişimi destekleyen yenilikçi bir yaklaşıma sahiptir. Bilişsel becerilerin yanı sıra duygusal ve sosyal boyutları entegre etmesi, "Century of Türkiye Education Model"ın bütüncül eğitim vizyonuyla uyumludur. Bu, özellikle pandemi sonrası dönemde sosyal-duygusal destek ihtiyacının arttığı bir bağlamda (UNESCO, 2020) değerlidir. Ancak, teorik vurgunun pratik uygulamaya daha fazla dönüştürülmesi gerekmektedir. Program, uluslararası standartlara (CEFR, CASEL) yakın olsa da Türkiye'nin kültürel bağlamına özgü psiko-sosyal riskler (örneğin, çok dilli ortamda kimlik çatışması) daha derin ele alınabilir. Bu bulgular, yabancı dil eğitiminin sadece iletişim aracı değil, bireyin psiko-sosyal büyümesine katkı sağlayan bir süreç olduğunu bir kez daha doğrulamaktadır.

Bu nitel çalışma, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2025 yılında yayımlanan *The English Language Curriculum (Years 2-3-4-5-6-7-8)* programını psiko-sosyal gelişim açısından döküman analizi yöntemiyle incelemiştir. Bulgular, programın psiko-sosyal unsurları (duygusal zekâ, sosyal beceriler, motivasyon, kişilik ve kültürel farkındalık) tasarımın temel bir parçası haline getirdiğini ortaya koymuştur. Özellikle, öğrenenlerin duygusal, sosyal ve kişilik faktörlerinin her boyutta dikkate alınması (MEB, 2025, s. 4), idiomatik sosyal dil ifadeleriyle duygusal-sosyal zekânın aktive edilmesi ve her tema ile yılda sistematik olarak entegre edilen Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri (SELS) programının en güçlü yönlerini oluşturmaktadır. Kültürel ve moral değerlerin (ulusal bayramlar, gelenekler) dahil edilmesi ise, öğrencilerin ulusal kimlik ve aidiyet duygusunu pekiştirerek psiko-sosyal bütünlüğü desteklemektedir.

Program, yaş gruplarına göre uyarlanmış yaklaşımı (Years 2-4'te bütüncül, Years 7-8'de tümevarımcı yapısı ile Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisi, Goleman'ın duygusal zekâ kuramı ve CASEL çerçevesi gibi uluslararası standartlarla büyük ölçüde uyumludur. Bu bağlamda, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" yabancı dil eğitimini yalnızca bilişsel bir süreç olmaktan çıkarıp, çocuğun bütüncül gelişimini hedefleyen yenilikçi bir vizyon sunmaktadır. Buna karşılık, psiko-sosyal unsurların teorik vurgusunun pratik etkinlik örnekleri ve ölçüm araçlarıyla yeterince desteklenmemesi bir sınırlılık olarak değerlendirilmiştir. Genel olarak, program psiko-sosyal gelişimi destekleme potansiyeline sahip olup, Türkiye'de yabancı dil eğitimine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Teorik açıdan, çalışma yabancı dil programlarının psiko-sosyal boyutunun ihmal edilmemesi gerektiğini bir kez daha vurgulamaktadır. Psiko-sosyal unsurların dil becerileriyle eş ağırlıkta ele alınması, öğrenmenin sürdürülebilirliğini ve etkililiğini artırabilir. Bu bulgular, Türkiye'deki eğitim reformlarının uluslararası psiko-sosyal gelişim teorileriyle daha fazla bütünleştirilebileceğini göstermektedir. Pratik açıdan, program öğretmenlere ve politika yapıcılara psiko-sosyal odaklı bir çerçeve sunmakta; özellikle pandemi sonrası dönemde öğrencilerin sosyal-duygusal ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlamaktadır. Uygulayıcılar için, SELS'in sınıf içi etkinliklere dönüştürülmesi büyük önem taşımaktadır.

Çalışmanın bulguları doğrultusunda şu öneriler ileri sürülmektedir:

Program Geliştirme Önerileri (MEB ve Müfredat Geliştiricilere):

- 1.SELS listelerine somut sınıf etkinlik örnekleri (rol oynama, grup projeleri, duygu günlüğü gibi) eklenerek öğretmen rehberliği güçlendirilmelidir.
- 2.Motivasyon ve kişilik faktörlerine yönelik daha spesifik stratejiler (örneğin, ergenlik döneminde kimlik temalı etkinlikler) programa dahil edilmelidir.
- 3.Psiko-sosyal becerilerin alternatif değerlendirme araçları (portfolyo, gözlem formları, öz-değerlendirme) için detaylı kılavuzlar hazırlanmalıdır.

Uygulama Önerileri (Öğretmenlere):

- 1.Derslerde idiomatik sosyal ifadeler ve ulusal bayram temaları daha fazla işbirlikli etkinliklerle işlenerek sosyal-duygusal zekâ geliştirilmelidir.
- 2.Farklılaştırılmış öğrenme yaklaşımı kullanılarak, düşük motivasyonlu veya içe dönük kişilik özelliklerine sahip öğrenciler için bireysel destek etkinlikleri artırılmalıdır.
- 3.Teknoloji entegrasyonu (TPACK ve Blended Learning) ile dijital duygu paylaşım platformları veya sanal işbirliği araçları SELS gelişimini desteklemek için kullanılabilir.

Araştırma Önerileri:

- 1.Bu çalışmanın sınırlılığı olan tek belgeye dayalı analiz, öğretmen ve öğrenci görüşleriyle triangüle edilerek karma yöntemli çalışmalarla genişletilmelidir.
- 2.Programın uygulama aşamasındaki (2025 sonrası) psiko-sosyal etkileri uzunlamasına (longitudinal) araştırmalarla incelenmelidir.
- 3.Benzer değerlendirmeler diğer ders programlarında (örneğin, Türkçe veya Sosyal Bilgiler) yapılarak karşılaştırmalı analizler gerçekleştirilmelidir.

Sonuç olarak, 2025 İngilizce Öğretim Programı psiko-sosyal gelişimi destekleyen önemli bir adım olup, önerilerin uygulanmasıyla daha etkili hale gelebilecektir. Bu çalışma, yabancı dil eğitiminin çocuğun duygusal ve sosyal dünyasını zenginleştiren bir araç olabileceğini vurgulamaktadır.

KAYNAKÇA

- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2020). CASEL's SEL framework: What are the core competence areas and where are they promoted? <https://casel.org/casel-sel-framework-11-2020/11.12.2025>
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). Sage Publications.
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Eylem, O. (2024). Türkiye'deki İlkokul ve Ortaokul İngilizce Öğretim Programlarının Karşılaştırılması: 2006, 2013 ve 2018 Öğretim Programları. *SOCIAL SCIENCES STUDIES JOURNAL (SSSJJournal)*, 8(99), 2124-2130.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. W. W. Norton & Company.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- International Commission on the Futures of Education. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373717> 18.12.2025
- Karsantık, Y., & Yağcı, E. (2021). Türkiye'de İngilizce dersi öğretim programlarındaki değişim üzerine araştırmalar: Bir meta-sentez çalışması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(32), 625-654.
- Kerimoğlu, E., & Küçüktepe, S. E. (2024). 2018 İngilizce Dersi 8. Sınıf Öğretim Programının CIPP Modeli Kullanılarak Değerlendirilmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 38(3), 626-653.
- Kırkgöz, Y. (2007). English language teaching in Turkey: Policy changes and their implementations. *RELC Journal*, 38(2), 216–228. <https://doi.org/10.1177/0033688207079696>
- Kuloğlu, A., & Tutuş, F. (2024). A Revised Bloom's Taxonomy Based Analysis of Elementary School English Teaching Curriculum. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 13(1), 193-205.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (2013). The roots of fourth generation evaluation. *Evaluation roots: A wider perspective of theorists' views and influences*, 218-228.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). Jossey-Bass.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2025). *The English language curriculum (Years 2-3-4-5-6-7-8)*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Oliva, P. F. (1992). *Developing the curriculum* (3rd ed.). HarperCollins.
- Oxford, R. L. (2016). *Teaching and researching language learning strategies: Self-regulation in context* (2nd ed.). Routledge.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). Sage Publications.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.